

בהעלותך חל"ג שיחה ב'

להרמב"ם חיוב השמחה ביו"ט הוא מצד הקרבת הקרבן לה'. ולאדה"ז השמחה דכל אחד כראוי לו היא היא השמחה האמורה בכתוב. (וזהו שאומר שבשבת לא נאמר שמחה, שכוונתו שלא נאמר השמחה דיו"ט, כי השמחה דשבת הוא ענין שונה שענינה שמחה הבאה משמיא).

עה"פ (י, י) "וביום שמחתכם" איתא בספרי: "וביום שמחתכם אלו השבתות". והנה, אדמו"ר הזקן כתב בשו"ע (תקכ"ט סעיף ז) "נהגו להרבות במיני מאכלים ביו"ט יותר מבשבת שלא נאמר בה שמחה", אך יש לומר שכוונת אדמו"ר הזקן הוא שביום טוב ישנו סוג שמחה מיוחד ששמחה זו לא נאמרה בשבת.

והענין, שישנו חילוק יסודי בין אדמו"ר הזקן להרמב"ם בענין השמחה ביום טוב. שהרמב"ם סובר שהמצוה דשמחת יום טוב היא אכילת השלמים, ורק ש"ש בכלל אותה שמחה לשמוח הוא ובניו כל אחד כראוי לו". (שלכן מיד בתחילת דבריו מדבר על הקרבן שלמים, ולאח"ז ממשיך "ובכלל אותה השמחה לשמוח הוא ובניו"), כי להרמב"ם חיוב השמחה הוא מצד הקרבת הקרבן לה' (דפירוש "ושמחת בחגיך" הוא בקרבן), ורק שבכלל אותה שמחה הוא לשמוח כל אחד באופן הראוי לו, וזו אינה מצוה דמעשה של שמחה אלא עשיית דברים המעוררים ומביאים לשמחה. משא"כ אדמו"ר הזקן סובר שהשמחה דכל אחד כראוי לו היא היא השמחה האמורה בכתוב (שלכן מדבר על קרבן שלמים רק לאחר שמבאר שהשמחה היא בכל אחד כראוי לו), שענינה ש"חייב אדם להיות שמח כו" (דפירוש "ושמחת בחגיך" הוא בזמן החג), [רק שאצל האנשים נשתנה אופן קיום המצוה, שבזמן הבית היה על ידי בשר שלמים ועתה חובת השמחה היא ב"ין, שרק בה נאמר בקרא ענין השמחה – "ויין ישמח לבב אנוש"].

וזהו שאומר אדמו"ר הזקן שבשבת לא נאמר שמחה, שכוונתו כנ"ל שלא נאמר השמחה דיום טוב, כי השמחה דשבת הוא ענין שונה שהרי ענינה שמחה הבאה משמיא ולא שמחה טבעית הבאה מענינים גשמיים.

והנה, לשיטת אדמו"ר הזקן יוצא - אף שהשמחה קשורה עם ענינים גשמיים - שהשמחה בבשר בזמן הזה הוא באותו הגדר דהשמחה של הקרבן. כי השמחה הגשמית צריך להיות באופן שמורגש בו שהיא שמחה של מצוה ותורה.

והביאור בפנימיות הענינים: מבואר בדרושי אדמו"ר הזקן שהשמחה דיום טוב הוא מצד גילוי אור הקדושה, וכדי שגילוי השמחה יהיה גם בנפש הבהמית לכן הקריבו שלמי שמחה. אך בזה גופא יש לומר בשני אופנים: (א) שיטת הרמב"ם שעיקר השמחה היא השמחה הרוחנית, וכדי שנפש הבהמית לא יפריע לשמחה של נפש האלוקית משמחים את נפש הבהמית באכילת בשר. ומתאים לשיטת הרמב"ם שעיקר השכר הוא לנשמות ללא גופים. (ב) שיטת אדמו"ר הזקן ששלמי שמחה היא (לא רק להסיר את המניעה אלא) כדי שנפש הבהמית תרגיש את השמחה בה'. ומתאים לשיטת החסידות שעיקר השכר הוא לנשמות בגופים שגם הגוף ירגיש את השכר והשמחה בה'.